

Το μπλέξιμο

του Περικλή Σφυρίδη*

Λογοτεχνικά, ταξιδιωτικά, βιογραφικά και ιστορικά
— πεζά και ποιητικά — κείμενα για τη Θεσσαλονίκη και την ενδοχώρα της
από τις βιβλιοθήκες των **Γ. Κατσέα, Α. Χατζητόλιου και Ι. Μπισχινώτη**

Όλα άρχισαν με κείνο το «ψιπ, κύριε, δεν έρχεστε για λίγη παρεούλα;» Την κοίταξε ερευνητικά: μικρούλα και μικροκαμωμένη, νόστιμη, με μίνι φουσιτίτσα και λιγνά πόδια, το ένα πάνω στο άλλο, καλλίγραμμα, που κατέληγαν σε ψηλά μύτερά τακούνια. «Λοιπόν;» συνέχισε προκλητικά, τραβώντας μια γερή ρουφηξιά [...] Καθόταν σ' ένα σκαμνί στην είσοδο του μπαρ, κι ήταν νωρίς ακόμα, μόλις που άρχιζε να σκοτεινιάζει. Εκείνος κοντοστάθηκε κοιτάζοντας γύρω του μήπως τον έβλεπε κανείς, ολόκληρος άντρας, διευθυντής τραπέζης [...] Τον έπιασε από το χέρι και τον οδήγησε μέσα στο μπαρ σαν υπνωτισμένο. Κάθισαν σ' ένα σκοτεινό σεπαρέ.

— Λοιπόν, τον κοίταξε η Τούλα στα μάτια, πώς σε λένε;

— Γιώργο, της είπε, αλλά πώς να σ' το πω, εδώ δεν είναι τόπος για μένα. Θα πρότεινα, αν βέβαια κι εσύ το ήθελες, να πηγαίναμε κάπου αλλού. Έχω μια γκαρσονιέρα [...]

— Φοβάσαι; Τον ρώτησε η Τούλα. Έχω κι εγώ σπίτι εδώ κοντά [...] Πόσα δίνεις; [...]

Της έσκασε τρία κολλαριστά χιλιάρικα.

— Βαγγέλη, φώναξε η Τούλα και του έδωσε τα λεφτά [...]

Παρουσιάστηκε ο Βαγγέλης μ' ένα μπουκάλι ξεθυμασμένη σαμπάνια, τυλιγμένο σε μια πετσέτα για να μη φαίνεται η ετικέτα του.

— Τι είναι αυτό; Ρώτησε ο Γιώργος.

— Ε, να μην πιούμε κάτι; Πώς θα 'ρθώ στο κέφι;

— Εγώ δε ζήτησα πιωτό και σου ξηγήθηκα, έτσι; Είπε ο Γιώργος [...] Σου έδωσα τρία χιλιάρικα για να πάμε σπίτι σου, πάμε λοιπόν! [...]

— Τέτοια ώρα; Είπε η Τούλα και γέλασε πουτανίστικα.

— Με δουλεύεις;

— Ποιος σε δουλεύει, μωρ' αδελφέ μου; Με γούσταρες, με κέρασες μια σαμπάνια, τελειώσαμε.

— Δεν παράγγειλα, ούτε σε κέρασα τίποτα.

— Βαγγέλη, φώναξε η Τούλα. Τι λέει ο κύριος;

Ο Βαγγέλης πλησίασε όλος ευγένεια [...]

— Δεν ξέρω τίποτα, κύριε. Μου παραγγείλατε μια σαμπάνια, σας τη σέρβιρα και με πληρώσατε. Θέλετε τίποτα άλλο;

Η Τούλα απέναντί του χασκογελούσε προκλητικά.

— Θέλω πίσω τα λεφτά μου [...]

Η Τούλα, σαν να μην είχε μεσολαβήσει τίποτα, πήγε και κάθισε πάλι στο πόστο της μπροστά στην είσοδο.

Ο Γιώργος έμεινε στο σεπαρέ και δεν ήξερε τι να κάνει. Το πιο φρόνιμο ήταν να σηκωθεί και να εξαφανιστεί [...] Αλλά τέτοιο ρίξιμο του ερχόταν πολύ βαρύ. Πήγε στον μπουφέ.

— Κράτα ένα χιλιάρικο για τη σαμπάνια και δώσε μου πίσω τα δύο, γιατί αλλιώς θα πάω

* Ο «δικός μας» Περικλής Σφυρίδης (Πρόεδρος του Ιατρικού Συλλόγου από 1975-1981) γεννήθηκε το 1933 στη Θεσσαλονίκη και σπούδασε στο Α.Π.Θ. Εργάστηκε ως καρδιολόγος στην πόλη μας, ενώ από το 1994, οπότε και συνταξιοδοτήθηκε, ζει κυρίως στο νησί της προγονικής του καταγωγής, τη Σκύρο. Στα έργα του περιλαμβάνονται ποιητικές συλλογές (*Περιστάσεις, Αντιπαροχή*), μελέτες (*Οι καλλιτέχνες της Διαγωνίου, Δώδεκα ζωγράφοι της Θεσσαλονίκης κ.λπ.*), κινηματογραφικά σενάρια αλλά — κυρίως — διηγήματα σε απέρριπτη βιοματική γραφή (*Η αφίσα, Χωρίς αντίκρισμα, Το τίμημα, Κούφια λόγια, Μισθός ανθυπιάτρου κ.λπ.*). Υπήρξε στενός συνεργάτης της *Διαγωνίου* ενώ διετέλεσε και σύμβουλος έκδοσης κατά την τρίτη φάση του περιοδικού *Τραμ*. Τα αποσπάσματα του διηγήματος που δημοσιεύουμε είναι από τη συλλογή *Τίμημα χωρίς αντίκρισμα* (Εκδόσεις Καστανιώτη, 1993).

Το Αλατζά Ιμαρέτ από την οδό Κασσάνδρου.

στην αστυνομία.

- Μ' απειλείς;
- Δεν απειλώ κανέναν. Απλώς λέω τι πρόκειται να κάνω.
- Κάνε ό,τι καταλαβαίνεις αλλά πρόσεχε πώς μιλάς μέσα στο μαγαζί.
- Δικό σου είναι;
- Όχι, εγώ είμαι ο σερβιτόρος.
- Και τ' αφεντικό;
- Θα 'ρθει.
- Πότε;
- Δε μου δίνει λογαριασμό. Εγώ τη σαμπάνια τη χρέωσα. Αν θέλεις να εξηγηθείς μαζί του, κάνε καμιά βόλτα μετά τις έντεκα.
- Δεν έχω καμιά δουλειά με τ' αφεντικό σου. Η κοπέλα και εσύ μου τη σκάσατε.

* * *

Έξω είχε νυχτώσει [...] Να πήγαινε στην Αστυνομία; Ταυτότητα, επάγγελμα κ.τ.λ. Κι αν του ζητούσαν να καταθέσει; Να εμφανιζόταν στο δικαστήριο διεκδικώντας από μια τσούλα τρία χι-

λιάρικα, ολόκληρος διευθυντής τραπεζής; [...] Ο κόσμος που σουλάτσερνε ήταν αραιός, τουρίστες κυρίως. Στο βάθος ο Λευκός Πύργος [...] και πήρε την Αριστοτέλους για το Τμήμα. Τα πόδια του έτρεμαν καθώς μπήκε στο παράρτημα της Ασφάλειας [...]

– Πάνε μαζί με τον κύριο και φέρε μου εδώ την τσούλα. Να μπει πρώτα ο κύριος, μη σε δούνε και το σκάσει.

* * *

Η Τούλα ήταν πάλι στο πόστο της, έξω σχεδόν από την πόρτα [...]

- Συμβαίνει τίποτα; Ρώτησε.
- Τα χαρτιά σου.

Πήγε πίσω από τον μπουφέ κι έφερε μια άσπρη τσάντα. Έδειξε την ταυτότητά της κι ένα βιβλιαράκι, προφανώς την άδεια ασκήσεως επαγγέλματος.

- Δικό σου είναι το μαγαζί; Ρώτησε ο αστυνομικός τον Βαγγέλη.
- Όχι, εγώ είμαι σερβιτόρος [...] Όσο για

τον κύριο, κέρασε στην κοπέλα μια σαμπάνια και να η σχετική απόδειξη [...]

- Ψέματα, ξεφώνισε αυθόρμητα.
 - Θα πάρω την κοπέλα στο Τμήμα και βρες το αφεντικό σου να 'ρθει γρήγορα και κείνος [...]
- Βγήκαν κι οι τρεις στο δρόμο [...]

* * *

– Έλα δω, μωρή, την περιάδραξε ο αξιωματικός της Ασφάλειας. Από πότε δουλεύεις σε κείνο το κωλοχανείο;

- Έχω τέσσερις μήνες.
- Και πού δούλευες πρώτα;
- Στο Vous Allez.
- Στο Βαρδάρι;
- Ναι.
- Γι' αυτό λέω ότι κάπου σ' έχει πάρει το μάτι μου. Γιατί έφαγες τα λεφτά του κυρίου;
- Με κέρασε σαμπάνια.
- Βρε, δεν παρατάς το παραμύθι; Μπουρδέλο το έχετε κάνει [...] Τώρα που ο κύριος θα υπογράψει την κατάθεση, θα σε τυλίξω σε μια κόλλα χαρτί και με το εκατό, τσιφ στο αυτόφωρο [...] Πού δουλεύεις τη μέρα;
- Πουθενά, έχω σπίτι.
- Εσένα δε σε πιάσανε στο κρυφό της Κασσάνδρου;
- Τώρα έχω σπίτι, απάντησε εκείνη [...] Ο Βαγγέλης έδωσε την ταυτότητά του και την απόδειξη της εφορίας.
- Το χαρτάκι αυτό να το βάλεις εκεί που ξέρεις, τον αποπήρε ο αστυνομικός. Κάτσε τώρα που θα δώσει την κατάθεσή του ο κύριος, να πα-

ραπέμψω εσένα και το αφεντικό σου στον εισαγγελέα για μαστροπεία [...] Την ταυτότητά σας, κύριε, άπλωσε το χέρι του στον Γιώργο.

Ήταν η κρίσιμη στιγμή. Ο Βαγγέλης είχε καρφώσει το βλέμμα του στο τρεμάμενο χέρι του Γιώργου που ψαχούλευε στην εσωτερική τσέπη του σακακιού του κι ανέσυρε το δελτίο ταυτότητας.

- Γράφε, είπε ο αστυνόμος στον γραμματέα. Σήμερα την...
- Μια στιγμή, κυρ-αστυνόμε, τον διέκοψε ο Βαγγέλης. Το αφεντικό μου έδωσε εντολή να τα βρούμε με τον κύριο. Τον περιμένει στο μαγαζί.
- Τι λέτε; Ρώτησε ο αστυνομικός τον Γιώργο.
- Δέχομαι, είπε εκείνος, προσπαθώντας να κρύψει την ανακούφισή του.

Βγήκαν πάλι στο δρόμο. Τώρα στη μέση ήταν ο Βαγγέλης. Κάναν και πάλι τη διαδρομή, χωρίς ν' ανταλλάξουνε λέξη. Στο μπαρ, κάποιος τύπος –το αφεντικό προφανώς– συζητούσε με κάτι θαμώνες. Ο Βαγγέλης του μίλησε στ' αυτί κι εκείνος έγνεψε καταφατικά. Η καρδιά του Γιώργου χτυπούσε στο φουλ. Ο Βαγγέλης τον πήρε παράμερα.

- Κοίταξε να δεις, ό,τι έγινε, έγινε. Να μοιράσουμε τουλάχιστον τη ζημιά, γιατί έκοψα απόδειξη εφορίας. Εντάξει;
- Τώρα θέλω και τα τρία χιλιάρικα, του απάντησε ο Γιώργος κοφτά.

Ο Βαγγέλης κατάλαβε ότι δεν υπήρχαν περιθώρια για παζάρια. Πήγε στο ταμείο του μπαρ κι έφερε τα λεφτά. Ο Γιώργος τα έχωσε βιαστικά στην τσέπη του. Βγαίνοντας τον άκουσε να λέει:

- Κόψε μάπα διευθυντή τραπέζης [...]

Τὰ χρήματα τοῖς πλουσίοις ἢ τύχη οὐ δεδώρηται, ἀλλὰ δεδάνεικεν

Τα χρήματα στους πλουσίους η τύχη δεν τα έχει δωρίσει, αλλά τα έχει δανείσει

Βίων